

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม ใช้ กระบวนการศึกษา ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ได้ กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบการศึกษาและวิจัยเชิง- ปริมาณไว้ 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. แนวทางที่ใช้ในการวิจัย
2. ประชากรและตัวอย่าง
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. คุณภาพเครื่องมือวัด
6. การทดสอบเครื่องมือวัด
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเพื่อ ไปสู่ข้อค้นพบหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการ- วิจัยครั้งนี้ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ร่วมกัน เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ที่ครบถ้วนตามข้อสมมติฐานที่ กำหนดไว้ในตอนต้น

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้บริหาร คือผู้บริหารระดับกลางที่ทำงานเกี่ยวกับทุนหมุนเวียน (2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่ากรมหรือกองหรือกลุ่มงานหรือฝ่ายที่มีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

1. กลุ่มผู้บริหารของส่วนราชการเจ้าของทุนหมุนเวียน มีหน้าที่ในการนำเรื่องมือการบริหารจัดการและการประเมินผลการดำเนินงานไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ระดับชำนาญการ หรือชำนาญการพิเศษ

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติหรือระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่กองทุนหรือพนักงานกองทุน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จำนวนบุคลากรทั้งกลุ่มที่ 1 และ 2 ประกอบด้วยข้าราชการจำนวน 459 คน ลูกจ้างประจำจำนวน 57 คน ลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 1,125 คน พนักงานราชการหรือเจ้าหน้าที่กองทุนหรือพนักงานกองทุน จำนวน 1,078 คน รวมทั้งสิ้นจำนวนประมาณ 2,719 คน (ข้อมูลจาก สำนักพัฒนาและกำกับระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 30 กันยายน 2553) ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยขนาดตัวอย่างให้มีค่าน้อยประมาณ 20 เท่าของจำนวนตัวแปร 13 ตัว (สุภมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญ โยภานุวัฒน์, 2551, หน้า 31)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณได้ทอดแบบสอบถามไปยังหน่วยตัวอย่าง จำนวน 800 ชุด และสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพจะสัมภาษณ์เฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในด้านการกำกับทุนหมุนเวียนจำนวน 5 คน

จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 800 ชุด ที่ส่งไปให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในทุน-

หมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์
เหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 500 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.50

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง
ขึ้นจากการค้นคว้าและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้สามารถสร้างมาตรวัดตัวแปร
ต่าง ๆ ได้ดังนี้

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่มีมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) โดยใช้มาตรส่วน
ประมาณค่า (rating scale) แบบ 7 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด/น้อยอย่างยิ่ง
ไม่เห็นด้วย/น้อย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย/ก่อนข้างน้อย เฉย ๆ/ปานกลาง ก่อนข้างเห็นด้วย/
ก่อนข้างมาก เห็นด้วย /มาก และเห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด/มากอย่างยิ่ง ซึ่งมีระดับการ-
ให้คะแนน 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ และได้เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล
ของทุนหมุนเวียนเพื่อการส่งเสริมสนับสนุน จากแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบปัจจัยด้าน
ความสามารถของหน่วยงาน การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และด้านบุคลากร โดยแบ่ง
สอบถามจะแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุ
งาน ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง สังกัดหน่วยงาน ประเภท
หรือลักษณะของงาน

ส่วนที่ 2 ถึงส่วนที่ 5 กำหนดแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายปิดแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (rating scale) โดยส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความสามารถของหน่วยงาน
จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 4
แบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลากรจำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผล
ของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมจำนวน 20 ข้อ

การออกแบบวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียวจาก
ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมจำนวน 41 ทุน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา
เพียง 34 ทุน จำนวน 27 ส่วนราชการ ได้แก่ (1) กองทุนจัดรูปที่ดิน (2) เงินทุนหมุนเวียน

เพื่อการชลประทาน สังกัด กรมชลประทาน (3) กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาค
 เกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สังกัด สำนักงานเศรษฐกิจ
 การเกษตร (4) กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช สังกัด กรมวิชาการเกษตร (5) กองทุนเพื่อการ-
 ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร สังกัด กรมการจัดหางาน (6) กองทุนรวม
 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร สังกัดกรมบัญชีกลาง (7) กองทุนประกันชีวิต (8) กองทุนประกัน
 วิทยาศาสตร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
 (9) กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตรา-
 สารหนี้ในประเทศ สังกัดสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (10) กองทุนเพื่อส่งเสริมการ-
 ท่องเที่ยวไทย สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (11) กองทุน
 คุ้มครองเด็ก (12) กองทุนผู้สูงอายุ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
 ความมั่นคงของมนุษย์ (13) กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน สังกัด
 กรมการขนส่งทางบก (14) กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ สังกัด กรมทรัพยากรธรณี
 (15) กองทุนพัฒนาน้ำบาดาล สังกัด กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (16) กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
 สังกัด สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (17) กองทุนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สังกัด
 สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (18) กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สังกัด
 กรมส่งเสริมการส่งออก (19) กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อการพัฒนาพื้นที่ สังกัด กรมโยธาธิการ-
 และผังเมือง (20) กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ-
 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (21) เงินทุนหมุนเวียนการสังคีต สังกัด กรมศิลปากร
 (22) กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม (23) กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด สังกัด
 กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (24) กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังกัด
 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (25) กองทุนส่งเสริมและพัฒนา
 การศึกษาสำหรับคนพิการ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (26) กองทุน-
 ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สังกัด กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 (27) กองทุนอ้อยและน้ำตาล สังกัด สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
 (28) กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สังกัด สำนักงานส่งเสริม-
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (29) กองทุนสนับสนุนการวิจัย สังกัด สำนักงาน-
 กองทุนสนับสนุนการวิจัย (30) กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (31) กองทุนกีฬามวย

(32) กองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพ สังกัด การกีฬาแห่งประเทศไทย (33) กองทุนสิ่งแวดล้อม สังกัด สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (34) กองทุนส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา สังกัด กรมการศาสนา

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้กำหนดแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดการบริหาร คุณภาพทั่วทั้งองค์การ และสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำขององค์การ ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ใน การกำกับดูแล และนำเสนอแนวคิดหรือรูปแบบการปรับปรุงการบริหารจัดการและ ระบบการประเมินผลการดำเนินงานใหม่ ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของทุนหมุนเวียน

คุณภาพของเครื่องมือวัด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ หาคความแม่นยำ (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ดังนี้

การตรวจสอบหาความแม่นยำ (validity) โดยการนำเอาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในทุนหมุนเวียน เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม การหาความแม่นยำผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทุนหมุนเวียนจำนวน 3 คน ได้แก่ ดร. ประกาย กิจธิคุณ ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร นางสาวสีคำ เจนหัตถการกิจ ตำแหน่ง นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ สังกัดกรมบัญชีกลาง และ นางสาวสุดทัย ชัยจันทิก ตำแหน่ง นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ สังกัดกรมบัญชีกลาง เพื่อให้เกิดความแม่นยำตามเนื้อหา (content validity)

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) โดยการนำแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามสำหรับบุคลากรของทุนหมุนเวียนและกรมบัญชีกลาง จำนวน 36 ชุด ไปทำการทดสอบ (pre-test) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อถือของ แบบสอบถาม ทั้งฉบับด้วยวิธีการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's reliability coefficient alpha) เพื่อทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้

ของมาตรวัดตัวแปร ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 โดยมีสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

$$\text{สูตรการคำนวณ} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} (1 - \sum s_i^2 / s_t^2)$$

เมื่อ α = แทนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K = แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ = แทนผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 = แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

การทดสอบเครื่องมือวัด

จากการกำหนดตัวแปร การให้นิยามเชิงปฏิบัติการ ลักษณะตัวชี้วัด และการกำหนดมาตรวัดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยแบบปรวิสัย (Objective scale) ที่สามารถให้คะแนนได้ตรงกันทั้งหมด และแต่ละหน่วยเป็นคะแนน มีการแบ่งเส้นความห่างของเส้น จึงทำให้มาตรประเมินมีลักษณะของการใช้หน่วยการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio scale)

การหาค่าความเชื่อถือได้ (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมา จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ทุกประเภทและทุกระดับที่ปฏิบัติงานในทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม โดยผลการทดสอบทั้งหมดจำนวน 65 ข้อ ได้ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ดังนี้

ตาราง 4

ผลสรุปของการทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของ pre-test (ส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 5 ของแบบสอบถาม)

ตัวแปร	จำนวนคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ความสามารถของหน่วยงาน		
- ผลผลิตหรือการให้บริการ	5	0.817
- การเข้าถึงข้อมูล	5	0.826
- การวางแผน	5	0.852
การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง		
- กระบวนการทำงาน	5	0.884
- เทคโนโลยีสารสนเทศ	5	0.889
- โครงสร้างของหน่วยงาน	5	0.837
บุคลากร		
- การให้อำนาจการตัดสินใจ	5	0.753
- การจัดการความรู้	5	0.759
- ความสำเร็จในการทำงาน	5	0.828
ประสิทธิผลของทุนหมุนเวียน		
เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม		
- ด้านการเงิน	5	0.906
- ด้านผู้รับบริการ	5	0.843
- ด้านกระบวนการภายใน	5	0.933
- ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	5	0.814

โดยสรุปจากตารางพบว่า ในภาพรวมข้อคำถามของแบบสอบถามประสิทธิผลของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟารวมอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ทุกข้อคำถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ และส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก ซึ่งเป็นข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน โดยจำแนกตามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และการใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics)

1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาและตรวจสอบลักษณะของตัวแปรที่สำคัญ และลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยจะใช้ กับแบบสอบถามความคิดเห็นที่สอบถามกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มเจ้าหน้าที่ ของกรมบัญชีกลาง

2. การใช้สถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุนหมุนเวียน เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายค่าความเบ้และความโด่ง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าความ- เชื่อถือได้ และการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Modeling-- SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติ และการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยพิจารณาตามกรอบแนวความคิดของ การวิจัย

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก จะใช้วิธีการวิเคราะห์ เชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยเหตุและผล เพื่ออธิบาย ปรัชญาการณตามความเป็นจริง ตามประเด็นคำถามที่ได้ตั้งไว้ เพื่อเป็นข้อมูลเสริมการ- วิจัยเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม สรุปเป็นภาพรวมของการวิจัยที่สมบูรณ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบ (in-depth interview) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการกำกับดูแลทุนหมุนเวียนจำนวน 5 ท่าน ประกอบ รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง จำนวน 2 ท่าน และนักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาและกำกับระบบเงินนอกงบประมาณ กรมบัญชีกลาง ที่มีหน้าที่กำกับดูแลทุนหมุนเวียนจำนวน 3 ท่าน โดยมีประเด็นโครงสร้างการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ ประกอบด้วย คำถาม (1) ท่านทราบแนวคิดหรือเครื่องมือที่เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพของทุนหมุนเวียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (2) ท่านคิดว่าแนวคิดหรือเครื่องมือการบริหารคุณภาพของทุนหมุนเวียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารทุนหมุนเวียนหรือไม่อย่างไร (3) ท่านคิดว่าถ้ามีการนำแนวคิดหรือเครื่องมือการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ หรือ TQM มาใช้เป็นทางเลือกในการปรับปรุงคุณภาพของทุนหมุนเวียน โดยมีปัจจัยในด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถของหน่วยงาน ด้านการพัฒนาปรับปรุงองค์การอย่างต่อเนื่อง ด้านบุคลากร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมในภาพรวมตามแนวคิดของ Balanced Scorecard ในด้านการเงิน ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิผลของทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม